

**ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ КОРИФЕЮ УКРАЇНСЬКОЇ
ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ – В.І. ЧУЄШОВУ**

Кухтенко О.С., Сайко І.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Нинішня Міжнародна науково-практична конференція присвячена 80-річчю від дня народження доктора фармацевтичних наук, професора, академіка Академії наук технологічної кібернетики України **ВЛАДИСЛАВА ІВАНОВИЧА ЧУЄШОВА.**

*Ми щиро вітаємо ювіляра та приєднуємось до багатьох поздоровлень і
добрих побажань!*

Колектив кафедри технологій фармацевтичних препаратів (ТФП) знає шанованого ювіляра як талановитого педагога, видатного вченого, відповідального керівника і дуже енергійну людину.

Вибір своєї майбутньої професії Владислав Іванович зробив ще в далекому 1960 році, коли поступив у Київське медичне училище №2 на фармацевтичний факультет, яке закінчив з відзнакою в 1963 році. Через кілька місяців був призваний в ряди воєнно-морського флоту СРСР, а в серпні 1965 р. був демобілізований із лав ВМФ.

У цьому ж році поступив до Харківського фармацевтичного інституту (ХДФІ), а в 1970 р. закінчив його з відзнакою.

Загалом трудова діяльність і все життя ювіляра нерозривно пов'язані із становленням і розвитком Національного фармацевтичного університету, у якому він пройшов шлях від студента (1965-1970 рр.), аспіранта (1971-1974 рр.), асистента (1974-1980 рр.), доцента (1980-1987 рр.) до завідувача кафедри заводської технології ліків (1987-2004 рр.), потім завідувача кафедри промислової фармації (2004-2010 рр.), а з 2010 р. і по теперішній час – професора кафедри технологій фармацевтичних препаратів. Загальний стаж його науково-педагогічної роботи складає понад 51 рік.

А почався професійний науковий шлях у вересні 1971 р., коли Владислав Іванович був зарахований в аспірантуру при кафедрі технології ліків і галенових препаратів (нині аптечної технології ліків) Харківського фармацевтичного інституту. Після закінчення аспірантури у грудні 1974 р. захистив кандидатську дисертацію «Физико-химические и биофармацевтические исследования модифицированных аэросилов с целью их использования для приготовления эмульсионных мазевых основ» під керівництвом ректора ХДФІ, доктора фармацевтичних наук, проф. Сала Д.П., доктора хімічних наук, проф. Круглицького Н.Н., доктора медичних наук, проф. Задорожного Б.А., яка в травні 1975 р. була затверджена Вищою атестаційною комісією Радянського Союзу. Тоді було розроблено новий напрямок методів фізико-хімічної механіки в процесі використання високодисперсних мінералів (бентонітів, їхніх модифікацій, цеолітів і високодисперсних кремнеземів, які зараз широко використовуються в процесі виготовлення лікарських засобів).

З 1979 р. до 1987 р. Чуєшов В.І. працював на посаді декана інституту – у самий складний час бурхливого розвитку інституту. У ці роки розпочалося велике будівництво нових навчальних корпусів інституту, лекційних аудиторій, гуртожитків, навчально-виробничої аптеки, причому було прийнято рішення будувати по можливості «своїми руками».

Деканату, яким керував на той час Чуєшов В.І., було доручено розробити план підготовки будівельним спеціальностям своїх студентів. Були набрані групи для оволодіння навичками мулярів, штукатурів, стропальників – з числа студентів, хто добре вчився. Вдень обрані студенти працювали на будівництві, а щовечора – навчалися на кафедрах інституту. За роботою і навчанням таких студентських загонів слідкував декан, який (за свідченням колег) декілька років не знімав гумові чоботи. По закінченню ХФІ більшість студентів разом з дипломом провізора отримували і 2-3 посвідчення з будівельних професій.

У 1985 р. Владислав Іванович захистив докторську дисертацію на тему «Теоретическое и экспериментальное обоснование технологии пенных аэрозолей кровоостанавливающего, обезболивающего и антимикробного действия» (науковий консультант – професор Г.С. Башура).

При розробці технології фармацевтичного препарату у аерозольному пакуванні були вивчені технологічні режими піноутворення та емульгування та можливість використання допоміжних речовин (ПАР, пропелентів, розчинників, пластмас, гум). Вивчена біологічна дія аерозолів на слизові оболонки і тканини. Кровоспинний препарат «Цимезоль» у 1986 році демонструвався на ВДНГ СРСР і отримав срібну медаль та диплом II ступеня.

З 1987 року Владислав Іванович стає завідувачем кафедри заводської технології ліків, у цьому ж році Чуєшову В.І. присвоєно звання професора. З цього часу почала формуватися «технологічна школа Чуєшова», першими учнями якої стали Коканов А.А., Сорокіна Е.В., Гладух Є.В., Дворніков К.І., Сайко І.В., Рубан О.А. та ін. Під керівництвом Чуєшова В.І. захищено 4 докторських (Сахатов Е.С., Зайцев О.І., Гладух Є.В., Чернов А.М.) і 28 кандидатських дисертацій. Багато учнів Владислава Івановича зобов'язані йому своїми науковими ступенями, званнями, посадами тощо.

Наукова діяльність професора В.І. Чуєшова має широкий діапазон, до кола яких увійшли дослідження з розробки складу та технології фармацевтичних засобів (у формі мазей, комбінованих пінних препаратів в аерозольному пакуванні, таблеток, капсул, гранул та ін.); розробки препаратів на основі цеолітів та інших природних мінералів; створення ветеринарних засобів для лікування тварин, пошук нових допоміжних речовин та їх використання в фармації тощо.

За участю професора В.І. Чуєшова створено багато фармацевтичних препаратів: аерозолі «Цемезоль», «Ентеризоль», «Феректеризоль», таблетки «Артокарпін», таблетки і мазь «Альтан», капсули «Капсекол», гранули Грацемет і Цеоліт-А, мазі Гентоксид і «Ронідазол» та ін. У промислове виробництво упроваджено понад 10 препаратів, на стадії освоєння промислового виробництва перебуває ще кілька лікарських засобів, технології яких захищені авторськими свідоцтвами і патентами.

Упродовж багатьох років він був членом спеціалізованих рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій при 1-му Московському медичному інституті ім. І.М. Сеченова (фармацевтичний факультет), Львівському і Запорізькому медичних університетах. До 2015 року В.І. Чуєшов був членом спеціалізованих рад із захисту докторських і кандидатських дисертацій при НФаУ за фахом 15.00.01 «Технологія ліків та організація фармацевтичної справи», членом технологічної комісії МОЗ України. Він брав найактивнішу участь у з'їздах фармацевтів, багатьох конференціях та симпозіумах.

Упродовж багатьох років ювіляр плідно працює над створенням наукової (понад 500 публікацій) і навчально-методичної літератури. Загалом під керівництвом Чуєшова В.І. або у співавторстві були створені 11 підручників, каталоги промислового обладнання, понад 80 навчальних посібників і навчально-методичних видань. Два підручника мають статус «Базовий» і «Національний», один з яких має відзнаку Академії наук вищої освіти України

за II місце в конкурсі «Краще видання року» в номінації «Кращий підручник». Виданими підручниками користуються не тільки студенти фармацевтичних спеціальностей закладів вищої освіти України, але і країн близького зарубіжжя.

Ще один виклик у професійному житті В.І. Чуєшова пов'язаний з ситуацією, що склалася у фармацевтичному секторі України. У далеких 90-х роках минулого століття українська фармацевтична промисловість знаходилася у складному стані, особливо після розпаду СРСР, коли на заводах дуже було відчутно нестачу фахівців інженерно-фармацевтичного профілю. Спеціалісти, які одержували освіту у споріднених ВНЗ, не зовсім відповідали особливостям фармацевтичного виробництва. Тоді ректором В.П. Чернихом і було прийнято рішення про відкриття нової інженерної спеціальності «Промислова фармація», для чого необхідно було розробити великий пакет документів: від державного стандарту освіти до навчально-методичної літератури на кожну дисципліну. Саме завдяки творчому колективу під керівництвом Л.М. Вінник і В.І. Чуєшова було розроблено освітньо-кваліфікаційну характеристику й освітньо-професійну програму підготовки фахівців інженерної спеціальності. Згодом були розроблені навчальні плани, робочі програми навчання, навчально-методична література, плани і структура лабораторних та практичних занять. Кафедра заводської технології ліків, яку тоді очолював Чуєшов В.І., була призначена випусковою на утвореному факультеті «Промислової фармації».

Інші труднощі були пов'язані з недостатньою матеріальною базою кафедри, яку потрібно було швидко поповнювати. Завдяки особистим і дружнім відносинам Чуєшова В.І. з керівництвом багатьох фармацевтичних підприємств, майже усі вони зробили свій внесок у вирішення цього питання.

У результаті спільної роботи ректорату, навчальної частини і всіх кафедр вдалося знайти ту «золоту середину», яка обумовила високий рівень підготовки випускників спеціальності під новою назвою «Технології лікарських засобів».

Мабуть символічно, що в 2022 році ювіляр святкує не тільки 80-річчя життєвого шляху, але і 30-річчя існування спеціальності, в яку було вкладено багато зусиль і на посаді декана факультету «Промислова фармація» (1995-1996), і на посаді завідувача спочатку кафедри ЗТЛ, потім кафедри промислової фармації, а з 2010 р. професора цієї ж кафедри (яку в 2019 р. перейменували у кафедру технологій фармацевтичних препаратів).

Важко переоцінити діяльність проф. Чуєшова В.І., пов'язану з розвитком промислової технології ліків і підготовкою фармацевтичних кадрів. За внесок, зроблений у розвиток фармацевтичної галузі України професор В.І. Чуєшов відзначений почесними відзнаками, грамотами і нагородами.

Владислав Іванович має блискучі організаторські здібності, природжений розум, авторитет та набутий багатолітній досвід, саме завдяки таким якостям він був у центрі важливих подій розвитку нашого Національного фармацевтичного університету.

І сьогодні він з ентузіазмом відноситься до поставлених завдань, невпинно працює над оснащенням і розширенням матеріально-технічної бази університету і кафедри технологій фармацевтичних препаратів, над поліпшенням навчального процесу і вдосконаленням методик викладання дисциплін. На лекціях і практичних заняттях він щиро ділиться багатим

науковим, педагогічним і життєвим досвідом. У цікавій і доступній формі на сучасному рівні досягнень вітчизняної і світової фармацевтичної науки читає курс лекцій промислової технології готових лікарських засобів, розкриваючи теоретичні основи створення і виробництва лікарських препаратів.

Більш повна інформація про життєвий і професійний шлях Чуєшова В.І., відгуки колег, друзів, учнів буде представлено у виданій колективній монографії «Ювіляру присвячується. До 80-річчя з дня народження ЧУЄШОВА ВЛАДИСЛАВА ІВАНОВИЧА»

Професіонал у всьому, за що брався і береться – у педагогічній діяльності, науковій роботі, у написанні підручників, статей та доповідей, наділений видатними здібностями та й умінням їх застосовувати на практиці.

Талановитий керівник, вчений високого рівня, прекрасний педагог, обов'язковий, сумлінний і душевний проф. В.І. Чуєшов користується незаперечною пошаною серед колег, друзів і студентської молоді.

Безмежно вдячні Вам за багаторічну співпрацю, за Вашу готовність завжди прийти на допомогу і ділитися своїми знаннями і досвідом!

Сердечно вітаємо з визначним ювілеєм! Здоров'я, добра, дорогий наш Владиславе Івановичу!

P.S. Збірник тез доповідей та монографія до ювілею не вийшли вчасно. Війна внесла корективи. Але... Після війни ми обов'язково привітаємо Владислава Івановича! До речі, в той час, коли бойові дії проводилися на підступах Харкова Владислав Іванович не покинув місто, залишився в місті-герої Харкові, впевнений в Перемозі наших військ над окупантами!